

REFERENCES

1. Androshchuk, L. M. (2009). *Formuvannya individual'nogo stylu diyal'nosti maybutn'oho vchytelya khoreohrafiyi*. [Formation of the individual activity style of the future choreography teacher]. Uman.
2. Ball, H. O. (2008). *Oriyentiry suchasnoho humanizmu (v suspil'niy, osvitniy, psykholohichniy sferakh)*. [Landmarks of modern humanism (in social, educational, psychological spheres)]. Zhytomyr.
3. Bondarevskaya, Ye. V. (1997). *Gumanisticheskaya paradigma lichnostno oriyentirovannogo obrazovaniya*. [Humanistic paradigm of personality-oriented education]. Kyiv.
4. *Entsyklopediya osvity*. (2008). [Encyclopedia of education]. Kyiv.
5. Koval, L. V. (2013). *Profesiyna pidhotovka maybutnikh pedahohiv: kul'turotvorchy vymir*. [Professional training of future teachers: cultural dimension]. Berdyans'k.
6. Masol, L. M. (2006). *Zahal'na mystets'ka osvita: teoriya i praktyka*. [General art education: theory and practice]. Kyiv.
7. Padalka, H. M. (2008). *Pedahohika mystetstva (Teoriya i metodyka vykladannya mystets'kykh dysyplin)*. [Pedagogy of art (Theory and teaching methods of artistic disciplines)]. Kyiv.
8. Serdyuk, T. I. (2011). *Khudozhn'o-estetychna shkola maybutnikh uchyteliv khoreohrafiyi: formuvannya dosvidu*. [Artistic and aesthetic school of future teachers of choreography: formation of experience]. Berdyans'k.
9. Taranenko, YU. P. (2017). *Pidhotovka maybutnikh uchyteliv khoreohrafiyi do rozvytku khudozhn'o-tvorchykh zdibnostey molodshykh shkolnyariv*.

[Preparation of future choreography teachers for the development of artistic and creative abilities of younger schoolchildren]. Berdyans'k.

ВІДОМОСТІ ПРО АВТОРА

БЯЛИК Оксана Василівна – доктор педагогічних наук, професор кафедри педагогіки та освітнього менеджменту Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини.

Наукові інтереси: професійна підготовка майбутніх фахівців в галузі хореографічного мистецтва.

РАЗВОДОВА Марина Валеріївна – викладач хореографії, голова предметно-циклової комісії викладачів мистецтва КЗ «Балтський педагогічний фаховий коледж».

Наукові інтереси: професійна підготовка майбутніх фахівців в галузі хореографічного мистецтва.

INFORMATION ABOUT THE AUTHOR

BIALIK Oksana Vasylivna – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor of the Department of Pedagogy and Educational Management of the Uman State Pedagogical University Pavlo Tychyna University.

Circle of research interests: professional training of future specialists in the field of choreographic art.

RAZVODOVA Maryna Valeriivna – Teacher of Choreography, Chairman of the Subject-cycle Commission of Art Teachers of KZ «Baltic Pedagogical Professional College».

Circle of research interests: professional training of future specialists in the field of choreographic art.

Стаття надіслана до друку 15.07.2023 р.

УДК:796.015-048+37.091.2-047.44 (045)

DOI: https://doi.org/10.59694/ped_sciences.2023.04.027

ДЖУРИНСЬКИЙ Петро Борисович –

доктор педагогічних наук, професор, директор навчально-наукового інституту фізичної культури, спорту та реабілітації «Південноукраїнського національного педагогічного університету імені К. Д. Ушинського»
ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0003-3102-9124>
e-mail : dzhurinski.pb@pdpdpu.edu.ua

ДРАЗІНА Євдокія Володимирівна –

кандидат наук з фізичного виховання і спорту, доцент, завідувачка кафедри теорії і методики фізичної культури та спортивних дисциплін «Південноукраїнського національного педагогічного університету імені К. Д. Ушинського»
ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-2818-8274>
e-mail : dashadolgier@gmail.com

КОВАЛЬОВА Тетяна Михайлівна –

асистент кафедри теорії і методики фізичної культури та спортивних дисциплін «Південноукраїнського національного педагогічного університету імені К. Д. Ушинського»
ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0003-4488-1498>
e-mail : tanya.kovalyova@pdpdpu.edu.ua

МЕТОДИ ЕКСПЕРТНИХ ОЦІНОК В УПРАВЛІННІ ФІЗИЧНОЮ КУЛЬТУРОЮ І СПОРТОМ

ДЖУРИНСЬКИЙ Петро Борисович, ДРАЗІНА Євдокія Володимирівна, КОВАЛЬОВА Тетяна Михайлівна.
МЕТОДИ ЕКСПЕРТНИХ ОЦІНОК В УПРАВЛІННІ ФІЗИЧНОЮ КУЛЬТУРОЮ І СПОРТОМ

У фізичному вихованні і спорті прогнозування необхідне для передбачення конкретних перспектив розвитку того або іншого процесу або явища, які відображають як завдання розвитку галузі у цілому, так і завдання фізичного вдосконалення конкретної людини чи групи осіб. Виявлені ключові поняття прогнозування, які визначають рівень знання майбутнього.

Ключові слова: види прогнозів, поняття прогнозування, методи експертних оцінок, спортивне прогнозування.

DZHURINSKYI Petro Borisovich, DRAZINA Evdokiya Volodymyrivna, KOVALYOVA Tetyana Mikhailivna. METHODS OF EXPERT ASSESSMENTS IN THE MANAGEMENT OF THE PHYSICAL CULTURE AND SPORT

In physical education and sports, forecasting is necessary to predict specific development prospects of this or that process or phenomenon, which reflect both the tasks of the industry development as a whole and the tasks of physical improvement of a specific person or group of persons. The key concepts of forecasting, which determine the level of knowledge of the future, are revealed. The goals and types of forecasts, objects and stages of forecasting are defined. There are five concepts that determine the level of knowledge of the future: prevision, prediction, forecast, plan and program. In scientific research, scientists pay attention to forecasting the dynamics of the development of both the specific sports and the entire system of athletes training in a certain country. First of all, it concerned the system of athletes training for the Olympic Games, especially in the sports where the most medals were won (athletics, swimming, gymnastics, etc.). For this purpose, complex target programs for the development of Olympic sports have been start developed, that based on forecasting.

The extrapolation method is a method of scientific research that consists in extending the conclusions obtained from the observation of one part of the phenomenon to another part of it. In a narrow sense, this is the definition of a function of its other values outside this series based on a series of data. The expert evaluations method is a method of forecasting and evaluating the future results of actions based on the forecasts of experts. When using the expert evaluations method, a group of experts is surveyed in order to clarify and determine certain variable parameters, that are necessary to evaluate the object under study. There are two groups of Expert methods – individual and collective. Individual opinions are the expert opinions, that formulated by each of them independently without inferences from other experts. Such methods include interviewing and questionnaires.

Among the collective methods of expert evaluation, there are the commission method (this includes holding work meetings, conferences, seminars, «round table» discussions), the Delphi method, the detached evaluation method, «Brainstorming», etc.

The main characteristics of expert evaluations in the management of physical culture and sports are determined.

Keywords: types of forecasts, forecasting concepts, expert evaluations methods, sports forecasting.

Постановка та обґрунтування актуальності проблеми. Прогнозування – є одним із складних видів функціонування в системі управлінських досліджень. Це завершальний етапом досліджень, основні результати яких закладаються в основу планів і програм діяльності спортивних і фізкультурно-оздоровчих закладів. Розрізняють стратегічне планування – яке формується з оглядом на середньострокові та довгострокові прогнози і поточне планування – з урахуванням короткострокових прогнозів. Прогнозування, це погляд у майбуття, обґрунтоване судження про імовірний стан об'єкта у майбутньому, шляхи і терміни досягнення цього імовірного стану, позитивні і негативні наслідки тих чи інших рішень [6]. На сьогодні, існують питання з прогнозів у сфері фізичної культури і спорту, які потребують уточнення і вдосконалення. Гостро постає проблема раціонального використання методів експертної оцінки в управлінні фізичної культури і спорту.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Наразі у прогнозуванні використовують три складники вимірів, а саме : як далеко поширюється прогноз – час; які тенденції розвитку об'єкта – напрям, наскільки суттєвими будуть зміни – величина. Прогноз спирається на сучасні показники з багатьох галузей знань і практичної діяльності, а також безперечно досвід, який відноситься до об'єкта, саме до якого відбувається прогнозування. Якісний і різноплановий прогноз є основою якісних управлінських рішень починаючи з розвитку олімпійських видів спорту і закінчуючи складовими навчально-тренувальної, навчальної, організаційної чи виховної діяльності [6].

Одним з найважливіших напрямів досліджень є прогнозування розвитку фізкультурно-спортивної організації. Будь-який процес управлінської

діяльності здійснюється завдяки прогнозуванню, яке сприяє попередженню майбутніх результатів. У фізичному вихованні і спорті функція прогнозування пов'язана із конкретними перспективами вдосконалення процесів і явищ [1; 3].

В системі підготовки спортсменів прогнозування найбільш широко стало використовуватися в загальній системі підготовки спортсменів у середині 80-х років XX – століття. Уже на початку розвитку спортивного прогнозування були визначені основні напрями наукового дослідження: розробка описових моделей – кінематичних, біомеханічних і динамічних характеристик спортсменів самого високого рівня; розробка прогнозів рекордів у тих видах спорту, де здійснюється вимірювання результатів; прогнозування ситуацій в ігрових видах спорту та поведінки спортсменів в єдиноборствах; прогнозування методики тренування; пошук найбільш інформативних показників для прогнозування працездатності спортсменів; прогнозування системи олімпійської підготовки [8; 9].

Основною ціллю прогнозування у галузі фізичного виховання і спорту є відображення завдань розвитку галузі, окрім цього, також і завдань фізичного вдосконалення і самовдосконалення людини. Завданнями прогнозів є виявлення імовірних шляхів розвитку явищ, що відповідають сучасним науковим поглядам, знанням та тенденціям і визначення технологічних і методичних засобів для досягнення ефекту [2; 6].

Метою статті було визначення понять та надано аналіз методів екстраполяції та методів експертних оцінок з прогнозування в управлінні фізичною культурою і спортом.

Виклад основного матеріалу дослідження. Виділяються п'ять понять, які визначають рівень

знання майбутнього: передбачення, пророкування, прогноз, план і програма [6].

Наукове передбачення – спосіб пізнання, форма конструктивної діяльності мозку, спрямована на відтворення картини подій і явищ, які емпірично не спостерігаються. Передбачення – це родове поняття для усіх понять, які означають знання про майбутнє [6].

Пророкування – якісна характеристика очікуваної події [6].

Прогнозування – ступінь знання майбутнього, який характеризується деякими кількісними параметрами щодо часу, місця та ймовірності передбачуваної події, явища [6].

План, на відміну від прогнозу, містить однозначно визначені терміни й умови настання будь-якої події і являє собою заздалегідь намічену систему заходів [6].

Програма – проміжний етап між прогнозом і планом [6].

Прогнозування – це вид пізнавальної діяльності людини (суб'єкта), спрямованої на формування прогнозів розвитку певного об'єкта на підставі аналізу його стану в минулому і сьогодні. Як об'єкт прогнозу можуть виступати події, явища, категорії науки, предмети і засоби виробництва та ін. [2].

Одним із головних об'єктів прогнозування у фізичному вихованні є фізичний стан людини, що змінюється під дією зовнішніх і внутрішніх факторів [6].

I етапом прогнозування є аналіз об'єкта прогнозування, який полягає у визначенні мети і завдань, визначенні засобів характеристики об'єкта з урахуванням переліку ознак і відтворення його у вигляді моделі [4; 6].

II етапом є синтез, який має спрямування на визначення і взаємозв'язок ознак об'єкта. Ці ознаки виділяються з використанням різноманітних методів. Найбільш практичними у використанні є метод експертних оцінок [4; 6].

Основною метою прогнозування є – збільшення упевненості у майбутньому. Вирізняють дослідницький і нормативний підходи до прогнозування. Дослідницький пов'язаний із прогнозуванням неспланованих подій, нормативний підхід спрямований на вивчення конкретних подій, які можна спланувати і передбачити [1].

У наукових дослідженнях науковці приділяють увагу прогнозуванню динаміки розвитку як окремих видів спорту, так і всієї системи підготовки спортсменів у певній країні. У першу чергу, це стосувалося системи підготовки спортсменів до Олімпійських ігор, особливо у видах спорту, в яких розігрується найбільше медалей (легка атлетика, плавання, спортивна гімнастика та ін.). З цієї метою на основі прогнозування почали розроблятися комплексні цільові програми розвитку олімпійських видів спорту [9].

Отже, *спортивне прогнозування* – це наукове передбачення перспектив розвитку спорту (у всій його багатовекторності), а також спортивних досягнень у виді спорту на основі науково-обґрунтованих положень, думок експертів, математичних розрахунків тощо. Об'єктом спортивного прогнозування є передбачення спортивних досягнень в майбутньому на основі динаміки розвитку виду спорту протягом певного етапу. Завдання спортивного прогнозування: 1) постановка цілей виступу спортсмена (команди) в основних змаганнях; 2) пошук оптимальних шляхів і засобів їх досягнення; 3) визначення ресурсів, необхідних для досягнення поставлених цілей. Основні методичні принципи спортивного прогнозування: опора на соціально-економічні цілі; системність; безперервність і зворотний зв'язок; пропорційність і оптимальність; реальність і об'єктивність; визначення провідної ланки; аналогічність. Прогнозування складається з трьох стадій. Стадія ретроспекції – формування опису об'єкта прогнозу в минулому, уточнення моделі прогнозування. Стадія діагнозу – розробка моделі об'єкта прогнозу, вибір методу прогнозування. Стадія проспекції передбачає на основі всіх попередніх етапів отримання результатів прогнозу. Прогнозування тісно пов'язано з керуванням, тому що забезпечує досить обґрунтовані передумови для прийняття управлінських рішень як у сфері організації спорту, так і в сфері спортивної підготовки, змагальної діяльності. Прогнозуванню в спорті піддаються самі різні процеси і явища: тенденції розвитку спорту; перспективи розвитку окремих видів спорту; перспективи розвитку системи спортивної підготовки і змагань; перспективи розвитку техніки і тактики окремих видів спорту; прогноз росту спортивних рекордів; співвідношення сил на міжнародній та національній спортивних аренах і техніко-тактичних і функціональних можливостей окремих спортсменів і команд; прогноз розвитку спортивної боротьби в окремих змаганнях, поєдинках, двобоях, стартах тощо [3; 9].

Метод експертних оцінок – це спосіб прогнозування та оцінки майбутніх результатів дій на основі прогнозів фахівців-експертів [2].

При використанні методу експертних оцінок відбувається опитування групи експертів (5–7 осіб) з ціллю уточнення і визначення певних змінних параметрів, які необхідні для оцінки досліджуваного об'єкта. В склад експертів необхідно включати людей з образним і словесно-логічним типами мислення. Такі експерти можуть висловлювати думку щодо раціональних способів мобілізації резервів, впровадження інвестицій, встановлення строків досягнення результатів, критеріїв відбору оптимальних варіантів рішення тощо.

Однією із основних умов ефективного застосування методів експертної оцінки є обізнаність експерта з проблеми, яка досліджується, спро-

можність його надавати конкретну, логічну, чітку, вичерпну інформацію, з урахуванням обмеженого часу. Важливо, щоб експерт був незалежним і не мав зацікавленості у вирішенні проблеми. Експерти мають підбиратися за ознакою професійного статусу, а саме – посади, наукового ступеня, вченого звання, стажу роботи та т. ін. У такому разі у число експертів потрапляють професійні, досвідчені у даній галузі фахівці [4; 5].

Процедура виглядає так : експерти, детально відповідають на питання анкети, пов'язаної із проблемним питанням, фіксують свої погляди і думки про проблему, а потім відкривають свої відповіді колегам. Якщо існують розбіжності між експертами з прогнозування, експерти мають пояснити причини невідповідності. Надалі анкетування продовжується до моменту найбільшого збігу думок експертів. Разом з цим необхідно дотримуватися анонімності, що сприяє усуненню можливості групових обговорень і роздумів над проблемою [8].

На основі отриманої інформації від експертів, завданнями, які часто вирішуються на основі наданої інформації, є: ранжування, впорядкування, розміщення в порядку зростання чи спадання чинників чи показників, що характеризують розвиток досліджуваного явища та прогностична оцінка виконання плану за тим чи іншим показником.

Експертні методи поділяють на дві групи – *індивідуальні і колективні* [2].

Індивідуальні – це думки експертів, які формуються кожним із них самостійно без урахування показників від інших експертів. До таких методів належать інтерв'ювання і анкетування. *Інтерв'ювання* відбувається через співбесіду аналітика (фахівця, керівника, журналіста і т. ін.) з експертом (досвідченим фахівцем, науковцем, методистом і т. ін.), у ході якого експерт надає відповіді на запитання аналітика щодо чинників впливу на досліджувану проблему, очікувані результати, невикористані резерви, шляхи виходу із кризи, напрями підвищення ефективності тощо. Метод анкетування чи аналітичного експертного оцінювання, полягає в тому, що експерт надає письмові відповіді на запитання анкети.

Колективні експертні методи – це методи, які забезпечують формування єдиної спільної думки в результаті взаємодії залучених фахівців-експертів.

Серед колективних методів експертної оцінки виділяють: метод комісії (до них відносяться проведення виробничих нарад, конференцій, семінарів, дискусій за «круглим столом»), методи Дельфі, метод відстороненого оцінювання, «Мозкова атака» і т. ін. [2].

Метод комісії полягає у виробленні найраціональнішого варіанта досягнення поставленої цілі з урахуванням усіх висловлених на нараді пропо-

зицій, ідей. Позитивною ознакою методу є залучення до експертизи досвідчених, різнопланових фахівців з великим діапазоном знань із суміжних областей. Негативним є можливий суб'єктивізм, наявні стереотипи мислення, що склалися в експертів, їх схильність до компромісу.

Метод Дельфі – один із методів колективної експертної оцінки, який передбачає проведення експертного опитування серед групи спеціалістів у кілька турів (частіше у 3–4 тури) для вибору найкращого із рішень. Метод Дельфі, метод дельфійського оракула, отримав свою назву із назви містечка Дельфі у Стародавній Греції, в якому жили оракули-провидці при храмі бога Аполлона. Слово головного оракула не підлягало сумніву та приймалося за істину. Метою методу «Дельфі» – є вдосконалення групового підходу до розробки прогнозування, висловлюваннях при безпосередніх контактах між фахівцями при збереженні анонімності думок і аргументів. Можливе застосування особливих прийомів опитування через спеціально розроблені запитальники. Згідно з методом учасники висловлюють свої думки, обґрунтовують їх, а в кожному наступному турі опитування їм видається нова, уточнена, інформація щодо висловлених поглядів, яка одержується у результаті розрахунку збігу поглядів і думок за попередніми етапами роботи. Усе це продовжується до майже повного збігу поглядів і думок. Такий метод успішно використовують для експертного прогнозування шляхом організації системи збирання та математичної обробки експертних оцінок [2].

Сутність методу «Мозкової атаки» – полягає в тому, щоб створити відносно невелику групу фахівців високого рівня, поставити перед ними завдання і одержати від них продуктивні і раціональні ідеї з проблем. Для творчої роботи групи потрібно створити відповідні умови [2].

Проводячи нараду необхідно створити «домашню» невимушену атмосферу. Нарада повинна генерувати велику кількість ідей і думок, при цьому усі ідеї, повинні бути ретельно розглянуті, обговорені і оцінені.

Успішну реалізацію методу «мозкової атаки» спричиняє дотримання певних правил, серед яких забороняється критикувати висунуті ідеї; слід надати можливість (за необхідності) багаторазово виступати одному учаснику; усі виставлені ідеї обов'язково мають занотуватися; аналіз і оцінка ідей має здійснюватися на наступному етапі фахівцями-аналітиками.

При використанні цього методу одразу обмежується можливість концентрації уваги учасників на найбільш раціональних і продуктивних ідеях, які можуть бути оцінені за певними критеріями. Щоб усунути зазначені недоліки, необхідно активізувати учасників на генерування значної кількості ідей з наступним руйнуванням раніше

висунутих ідей і на їх основі сформувані нові ідеї. Цей метод передбачає декілька етапів.

Перший етап має передбачати формування групи учасників «Мозкової атаки». Склад групи повинен бути із осіб приблизно одного рангу, або з осіб різного рангу. Бажано однорідним. Другий етап включає формулювання задач перед учасниками «мозкової атаки», які оформлені у вигляді проблемної записки з проблемною ситуацією. У записці описуються умови, що забезпечують найбільшу ефективність «мозкової атаки», результати атаки, правила проведення атаки. Описування умов може містити: аналіз і наслідки проблемної ситуації; аналіз світового досвіду аналогічної ситуації; систематизацію шляхів розв'язання проблеми. Третій етап – генерація ідей. Але перед цим ведучий звертає увагу на правила «мозкової атаки»: вислови учасників мають бути чіткими і стислими; не допускаються скептичні зауваження і критика виступів; кожен має право виступати багато разів. Важливо щоб на цьому етапі ведучий своїми активними діями сприяв обговоренню раціональних і продуктивних ідей, максимально «активізував і розпалював» учасників на продуктивну роботу з розгляду і оцінки всіх ідей без винятку. Четвертий етап – систематизація ідей, поглядів, які висловлювалися на третьому етапі генерації. Тут має активно працювати група аналізу де складається перелік усіх висловлених ідей. На п'ятому етапі – висувуються продуктивні контрідії, які дозволяють зняти перешкоди на шляху реалізації ідей. Усі висловлені критичні зауваження записуються на диктофон. На шостому етапі – відбувається ретельна оцінка зауважень і складання списку ідей, які можуть бути використані. На цьому етапі активно працює група аналізу проблемної ситуації. Складається кінцевий список ідей, які не спростовані критичними зауваженнями.

Результати «мозкової атаки», вносяться в протокол. Список ідей передається групі експертів, які оцінюють інформацію і аналізують приховані можливості в кожній пропозиції. Під час «мозкової атаки» може висуватися від 50 до 100 різноманітних ідей, у той час коли при звичайній індивідуальній роботі за цей самий час надається приблизно 10-20 ідей.

Прогнозування у всіх випадках є вірогідним процесом. Ефективність прогнозування залежить від результатів аналізу і теоретичного обґрунтування інформації.

Висновки та перспективи подальших розвідок наперед. Аналіз навчально-методичної та наукової літератури з проблеми дослідження виявив, що: прогнозування – є одним із складних видів функціонування в системі управлінських досліджень. Це завершальний етапом досліджень, основні результати яких закладаються в основу планів і програм діяльності спортивних

і фізкультурно-оздоровчих закладів. Основною метою прогнозування у галузі фізичного виховання і спорту є відображення завдань розвитку галузі, окрім цього, також і завдань фізичного вдосконалення і самовдосконалення людини. Завданнями прогнозів є виявлення імовірних шляхів розвитку явищ, що відповідають сучасним науковим поглядам, знанням та тенденціям і визначення технологічних і методичних засобів для досягнення ефекту. Визначено, що виділяють п'ять понять, які визначають рівень знання майбутнього: передбачення, пророкування, прогноз, план і програма. У наукових дослідженнях науковці приділяють увагу прогнозуванню динаміки розвитку як окремих видів спорту, так і всієї системи підготовки спортсменів у певній країні. У першу чергу, це стосувалося системи підготовки спортсменів до Олімпійських ігор, особливо у видах спорту, в яких розігрується найбільше медалей (легка атлетика, плавання, спортивна гімнастика та ін.). З цією метою на основі прогнозування почали розроблятися комплексні цільові програми розвитку олімпійських видів спорту. Спортивне прогнозування – це наукове передбачення перспектив розвитку спорту (у всій його багатовекторності), а також спортивних досягнень у виді спорту на основі науково-обґрунтованих положень, думок експертів, математичних розрахунків тощо.

Визначено, що метод експертних оцінок – це спосіб прогнозування та оцінки майбутніх результатів дій на основі прогнозів фахівців-експертів. При використанні методу експертних оцінок відбувається опитування групи експертів з ціллю уточнення і визначення певних змінних параметрів, які необхідні для оцінки досліджуваного об'єкта. Експертні методи поділяють на дві групи – індивідуальні і колективні. Індивідуальні – це думки експертів, які формулюються кожним із них самостійно без урахування показників від інших експертів. До таких методів належать інтерв'ювання і анкетування. Серед колективних методів експертної оцінки виділяють: метод комісії (до них відносяться проведення виробничих нарад, конференцій, семінарів, дискусій за «круглим столом»), методи Дельфі, метод відстороненого оцінювання, «Мозкова атака» і т. ін.

У перспективі подальших досліджень ми вбачаємо перевірку використання методів прогнозування в навчально-тренувальному процесі юних спортсменів спортивних закладів і впровадженню в освітній процес майбутніх фахівців першого (бакалаврського) рівня вищої освіти освітньо-професійних програм Фізична культура і спорт і Середня освіта (Фізична культура).

СПИСОК ДЖЕРЕЛ

1. Жданова О. М., Чеховська Л. Я. Основи управління сферою фізичної культури і спорту : навч. посіб. Львів: ЛДУФК, 2017. 244 с.

2. Грибан Г. П. Управління у сфері фізичної культури і спорту : метод. рекомен. Житомир: Вид-во «Рута», 2022. 124 с.
3. Жмарев Н. В. Управление деятельностью спортивной организации. К.: Здоров'я, 1989. 168 с.
4. Мічуда Ю. П. Сфера фізичної культури і спорту в умовах ринку. К.: Олімпійська література, 2007. 216 с.
5. Мічуда Ю. П. Функціонування і розвиток сфери фізичної культури і спорту в умовах ринку : автореф. дис. ... д-ра наук з фіз. виховання і спорту : 24.00.02. Київ : НУФВСУ, 2008. 40 с.
6. Теорія і методика фізичного виховання: підруч. для студ. вищ. навч. закл. фіз. виховання і спорту: у 2 т. / Т. Ю. Круцевич. 2-ге вид., переробл. та доп. К.: Національний університет фізичного виховання і спорту України, вид-во «Олімпійська література», 2017. Т. 1. Загальні основи теорії і методики фізичного виховання. 384 с.
7. Христова Т. Є. Управління процесом сфери фізичного виховання. Курс лекцій для студентів. ФОП Силаєва О. В.: Мелітополь, 2015. 72 с.
8. Ціпов'яз А. Т., Бондаренко В. В. Організація і управління фізичною культурою і спортом: навч. посіб. Кременчук: КПК, 2019. 128 с.

REFERENCES

1. Zhdanova, O. M., Chekhovs'ka, L. YA. (2017). *Osnovy upravlinnya sferoyu fizychnoy kul'tury i sportu*. [Basics of management in the field of physical culture and sports]. L'viv.
2. Hryban, H. P. (2022). *Upravlinnya u sferi fizychnoy kul'tury i sportu*. [Management in the sphere of physical culture and sports]. Zhytomyr.
3. Zhmarev, N. V. (1989). *Upravlenye deyatel'nost'yu sportyvnoy orhanyzatsyy*. [Management of sports organization activities]. Kyiv.
4. Michuda, YU. P. (2007). *Sfera fizychnoy kul'tury i sportu v umovakh rynku*. (2007). [The sphere of physical culture and sports in market conditions]. Kyiv.
5. Michuda, YU. P. (2008). *Funktsionuvannya i rozvytok sfery fizychnoy kul'tury i sportu v umovakh rynku*. [Functioning and development of the field of physical culture and sports in market conditions]. Kyiv.
6. Krutsevych, T. YU. (2017). *Teoriya i metodyka fizychnoho vykhovannya*. (2017). [Theory and methods of physical education]. Kyiv.
7. Khrystova, T. YE. (2015). *Upravlinnya protsessom sfery fizychnoho vykhovannya. Kurs lektsiy dlya studentiv*. [Management of the physical education process]. Melitopol.
8. Tsipov'yaz A. T., Bondarenko V. V. (2019). *Orhanyzatsiya i upravlinnya fizychnoy kul'turoyu i sportom*. [Organization and management of physical culture and sports]. Kremenchuk.

ВІДОМОСТІ ПРО АВТОРІВ

ДЖУРИНСЬКИЙ Петро Борисович – доктор педагогічних наук, професор, директор навчально-науко-

вого інституту фізичної культури, спорту та реабілітації «Південноукраїнського національного педагогічного університету імені К. Д. Ушинського».

Наукові інтереси: управління у сфері фізичної культури і спорту, професійна підготовка майбутніх фахівців з фізичної культури і спорту, здоров'язберігавальні технології, фізична реабілітація, фітнес і рекреація, спортивне і оздоровче плавання, сучасні аспекти теорії і методики фізичної культури і спорту.

ДРАЗІНА Євдокія Володимирівна – кандидат наук з фізичного виховання і спорту, доцент, завідувачка кафедри теорії і методики фізичної культури та спортивних дисциплін «Південноукраїнського національного педагогічного університету імені К. Д. Ушинського».

Наукові інтереси: фізична терапія, ерготерапія, планування і прогнозування у сфері фізичної культури і спорту, фізична реабілітація, фітнес і рекреація, фізична культура і спорт.

КОВАЛЬОВА Тетяна Михайлівна – асистент кафедри теорії і методики фізичної культури та спортивних дисциплін «Південноукраїнського національного педагогічного університету імені К. Д. Ушинського».

Наукові інтереси: функції управління у сфері фізичної культури і спорту, фітнес і рекреація, сучасні технології фітнесу.

INFORMATION ABOUT THE AUTHOR

DZURYNSKY Petro Borisovych – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor, Director of the Educational and Scientific Institute of Physical Culture, Sports and Rehabilitation of the «Southern Ukrainian National Pedagogical University named after K. D. Ushinsky».

Circle of scientific interests: management in the field of physical culture and sports, professional training of future specialists in physical culture and sports, health-preserving technologies, physical rehabilitation, fitness and recreation, sports and recreational swimming, modern aspects of the theory and methods of physical culture and sports.

DRAZINA Evdokiya Volodymyrivna – Candidate of Sciences in Physical Education and Sports, Associate Professor, Head of the Department of Theory and Methods of Physical Culture and Sports Disciplines of the «Southern Ukrainian National Pedagogical University named after K. D. Ushinsky».

Circle of scientific interests: physical therapy, occupational therapy, planning and forecasting in the field of physical culture and sports, physical rehabilitation, fitness and recreation, physical culture and sports.

KOVALYOVA Tetyana Mykhaylivna – Assistant Professor of the Department of Theory and Methodology of Physical Culture and Sports Disciplines of the «Southern Ukrainian National Pedagogical University named after K. D. Ushinsky».

Circle of scientific interests: management functions in the field of physical culture and sports, fitness and recreation, modern fitness technologies.

Стаття надіслана до друку 09.07.2023 р.